

Knud Jespersen (DKP):

Uden i øvrigt at blande mig meget i diskussionen om opdelingen af de 10 bud efter den engelske eller efter andre normer, så fik jeg i forbifarten oplyst, at det syvende bud hed: „Du må ikke stjæle.“ Der er jo noget, der tyder på, at mange er i færd med at forsøge at stjæle retten til enten at være de mest progressive med hensyn til at revse medarbejderne ved Danmarks radio eller at være de mest ihærdige monopolmodstandere. Det er interessant i denne diskussion, hvis vi sammenholder den med andre ting, som når vi f. eks. har stillet forslag om at bryde monopolernes magt økonomisk, fordi det var en fare. Så har de samme partier, der i dag taler om faren ved et radiomonopol, bestemt og ubetinget afvist, for det var en ret, man havde til at koncentrere sig, og denne ret måtte ikke anfægtes.

Nu vil man altså anfægte monoopolet, når det drejer sig om nyhedsformidlingen, men i denne sag er monoopolet en af de få garantier, man har for en nogenlunde folkelig kontrol, folkeligt indseende og folkelig påvirkning — ikke i den udstrækning, som vi kunne ønske, men dog i nogen grad. Jeg konstaterer altså, at der er en sådan dobbeltbundethed i denne overordentlig karakteristiske debat.

Kulturministeren, som sagde en række fornuftige ting i sin redegørelse, konstaterede indledningsvis, at den gældende lov om radio- og fjernsynsvirksomhed er fra 1973-74. Så vidt kan vi da være totalt enige, men der er bare sket noget meget skelsættende siden 1974, som ministeren tilsyneladende fuldstændig har overset og forbigår i tavshed.

Den 1. august 1975 undertegnedes i Helsingfors slutakten for konferencen om sikkerhed og samarbejde i Europa. Den danske regering tilsluttede sig ønsket om afspænding og forståelse. Den danske regering har mange gange villet hæfte sig ved en række spørgsmål vedrørende information, og derfor vil jeg også gøre det i denne forbindelse. Jeg citerer fra afsnit 2:

„De deltagende stater, som er opmærksomme på behovet for et stadig større kendskab til og forståelse af de forskellige sider af livet i de andre deltagende stater, vedkender sig det bidrag, denne proces yder til styrkelsen af tilliden mellem folkene.“

Jeg går naturligvis ud fra, at regeringen deler denne opfattelse, da man har skrevet under på det. Hvis det er tilfældet, fører Danmarks radio en politik, der er i modstrid hermed. Såvel radio som fjernsyn fortsætter i høj grad den kolde krigs specielle politik med sine ensidige reportager og kommentarer til udviklingen i de socialistiske lande. Radiorådet bør tage til efterretning, at Danmark har underskrevet Helsingforsaftalen, og leve op til den ånd, der er udtrykt i slutakten.

Vi finder det påfaldende, at kulturministeren ikke fandt anledning til netop ved denne lejlighed at referere Helsingforsaftalen om information og meningsudvekslinger, om så objektivt, som man kunne, at meddele menneskene i vores land, hvad der sker på godt og ondt i andre lande, og derfor vil jeg spørge ministeren, om Danmarks radio har en specialholdning og er unddraget Helsingforsaftalen.

Massemedierne har jo i alle lande en væsentlig politisk og kulturel betydning; man kunne næsten sige, de er en stormagt. Det var bl. a. baggrunden for, at de kom med i Helsingforsaftalen, og det er også baggrunden for, at der uanset radiolovens indhold vil være politisk uovtrækkeri, og at der er en del politisk uro omkring Danmarks radio.

Det er væsentligt for os allerførst at fastslå det, jeg indledningsvis startede med, at vi vil beholde den nuværende monopolisering af radio og fjernsyn. Det vil vi gøre, bl. a. fordi dagspressen i stor udstrækning er privat og monopoliseret i vores land. Eksempelvis fandtes der i 1945 122 dagblade her i landet, i dag er der kun 45. Af det daglige oplag på 1,6 million behersker Berlingske Tidende og Politiken godt 800.000 eksemplarer i dagligt oplag, medens den del af pressen, der er uafhængig af kapitalinteresser: Land og Folk, Minavisen, Aktuelt, Ny Dag, Bornholmeren og Information, har et dagligt oplag på kun ca. 5 pct. af den samlede udgivelse. Berlingske Tidende og Politiken har en del sammenfaldende forbindelser, og formanden for Berlingske Tidendes bestyrelse, direktør Jørgen Thygesen, og administrerende direktør på Politiken, Ernst Klæbel, har jo også det fælles, at de sidder i en del aktieselskabsbestyrelser sammen, bl. a. i Superfos. Her var et monopol, man kunne gribe ind over for...